

Jaarrapport 2022

Artsen Zonder Grenzen België

Cover: Op de medische trein van AZG wordt deze ernstig gewonde patiënt verzorgd tijdens de reis van Pokrovsk, Oost-Oekraïne naar Lviv, in het westen van Oekraïne.
© Andrii Ovod

Laminou Zaneïdou (2) met haar mama Harsia in het ziekenhuis in Magaria, Niger.
© MSF/Oliver Barth

Inhoud

04

Voorwoord

06

Onze principes

07

Dankzij u hebben we in 2022...

08

Hoe zit Artsen Zonder Grenzen in elkaar?

09

Financiële resultaten 2022

12

Oekraïne: een vernietigend jaar

14

Artsen Zonder Grenzen reageert wereldwijd op groeiende voedselcrisis

18

Waar werkt Artsen Zonder Grenzen?

39

Onze aankoopcentrale in Neder-Over-Heembeek: MSF Supply

40

Onze medewerkers: het kloppend hart van AZG

41

Enkele medewerkers aan het woord

42

Onze contactgegevens

Voorwoord

Geachte schenker,
Beste lezer,

Oorlogen, geweld, natuurrampen, epidemieën, snel stijgende inflatie ... Al deze factoren hebben geleid tot een grotere nood aan humanitaire hulp. In 2022 werkten wereldwijd in totaal bijna 63.000 medewerkers van Artsen Zonder Grenzen in 78 landen om aan deze behoeften tegemoet te komen. Ik ben bijzonder blij u via dit verslag een overzicht te geven van onze belangrijkste activiteiten in 2022, die we met uw steun realiseerden.

In Oekraïne is de oorlog sinds februari vorig jaar dagelijkse kost voor miljoenen mensen. Artsen Zonder Grenzen deed er in dit gevaarlijke en constant evoluerende conflict alles aan om de gebieden te bereiken waar de medische noden het grootst waren. Maar ook ver buiten Europa zijn de gevolgen van deze oorlog sterk voelbaar, niet in het minst omdat het een schaduw werpt over andere crisissen die niet door de media opgepikt worden.

Economische crisissen, voedseltekorten, opflakkingen van ziekten zoals cholera en mazelen hebben miljoenen kinderen blootgesteld aan ondervoeding en honderdduizenden levens gekost die misschien konden worden gered.

In de Sahel-regio bijvoorbeeld, in Afrika, hebben aanhoudende droogte, gewelddadige conflicten, de massale ontheemding en een groot tekort aan gezondheidszorg de ondervoedingscijfers de hoogte in gedreven. In het noordwesten van Nigeria, een regio die met een chronische voedselonzekeheid kampt, moest een half miljoen mensen hun huis verlaten door het escalerende geweld. Velen van hen konden hun land niet bewerken en verloren dus hun bestaansmiddelen. In september vorig jaar hadden onze teams al meer dan 100.000 kinderen met ernstige ondervoeding behandeld, louter in die ene regio in het noordwesten ...

Een verpleegkundige van Artsen Zonder Grenzen onderzoekt de mate van ondervoeding bij een kind, in het therapeutisch voedingscentrum in Kandahar, Afghanistan.
© Tasal Khogyani/MSF

Yar Muhammad, AZG-arts, onderzoekt een kind met hoge koorts in Balochistan, Pakistan. Het dorp werd hevig getroffen door overstromingen. Onze teams bieden poliklinische eerstelijnszorg aan meer dan 900 patiënten per dag in Oost-Balochistan.

© Zahra Shoukat/MSF

In Somalië was de situatie niet beter. De ergste droogte sinds 40 jaar veroorzaakte een nijpende voedselschaarste. Tussen januari en augustus 2022 hebben onze teams elke week een 500-tal zwaar ondervoede kinderen behandeld. Infectieziekten zoals cholera en mazelen verspreiden zich daarenboven razendsnel binnen de ondervoede gemeenschappen. Een vicieuze cirkel dus: ondervoede mensen zijn vatbaarder voor infecties en de infecties werken op hun beurt ondervoeding in de hand.

Tegelijkertijd was het uiterst moeilijk om een evenwicht te vinden tussen onze zorgplicht en de veiligheid van onze medewerkers. In de Centraal-Afrikaanse Republiek en Zuid-Soedan verloren we drie collega's door brute moorden, terwijl in Kameroen verschillende medewerkers lange tijd op valse beschuldigingen werden vastgehouden. In sommige gevallen belemmerde deze onveiligheid ons vermogen

om de meest behoeftige mensen te bereiken, en in andere gevallen dwong het ons om projecten (tijdelijk) te sluiten.

In geen enkel geval laten we het hoofd hangen. Daarvoor zijn we te vastberaden om door te zetten. Wetende dat u onze teams steunt, ook in moeilijke tijden, is een grote opsteker en motivator om te volharden. Vandaag, morgen, en lang daarna. Zoals we al meer dan 50 jaar doen.

Van harte bedankt voor uw essentiële steun.

Meinie Nicolai

Algemeen directeur
Artsen Zonder Grenzen

Onze principes

In 1971 werd de eerste afdeling van Artsen Zonder Grenzen opgericht in Frankrijk. Het Handvest, dat toen werd opgesteld, is vandaag nog steeds het fundament van onze organisatie.

Artsen Zonder Grenzen verleent hulp aan bevolkingsgroepen in nood, aan slachtoffers van door de mens veroorzaakte of natuurrampen, en van oorlogsgeweld. Zij doet dit zonder onderscheid te maken op basis van ras, religie, levensbeschouwing of politieke opvatting.

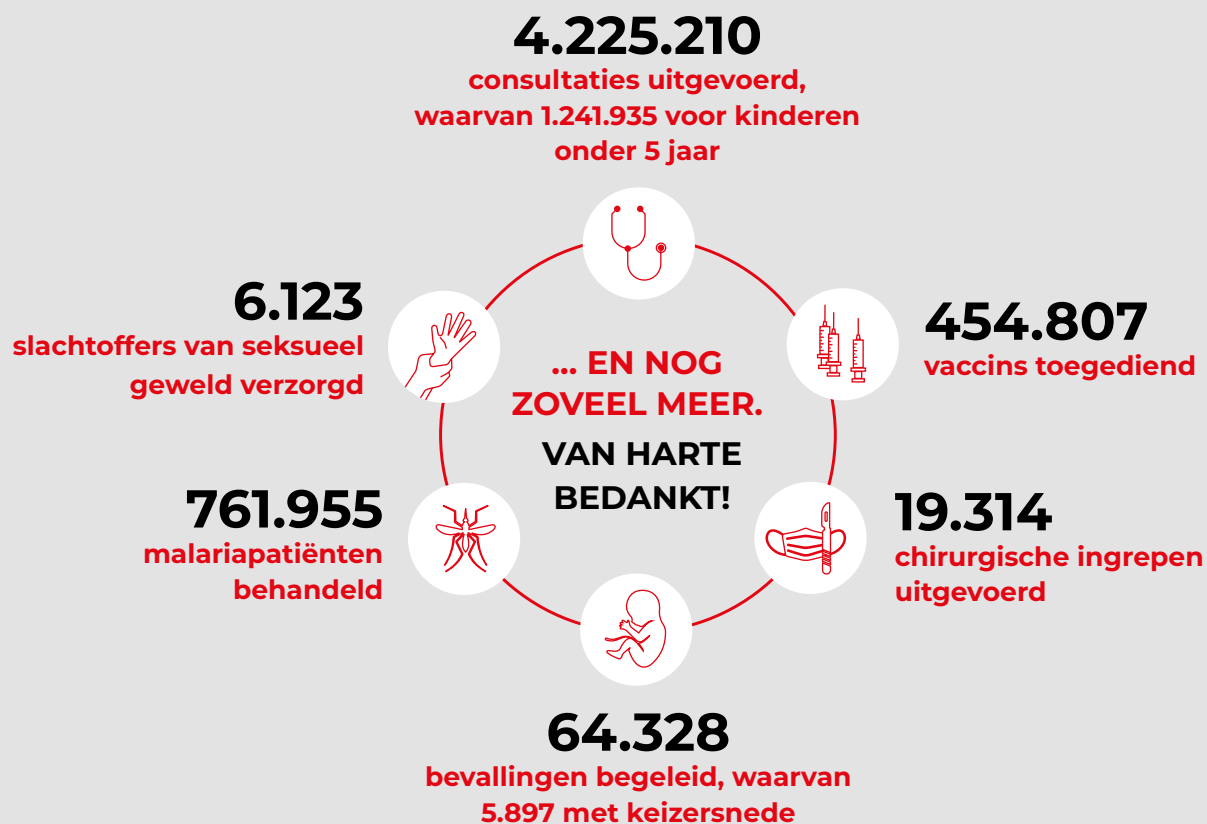
Artsen Zonder Grenzen is steeds neutraal en onpartijdig. Op grond van de algemeen erkende medische ethiek en het recht op humanitair hulp, eist Artsen Zonder Grenzen volledige vrijheid om haar taken uit te voeren.

De medewerkers van Artsen Zonder Grenzen verbinden zich ertoe de medische gedragscodes van hun beroep te respecteren, en een volledige onafhankelijkheid ten opzichte van alle politieke, economische of religieuze machten te handhaven.

De medewerkers van Artsen Zonder Grenzen kiezen uit vrije wil om de risico's en gevaren van hun werk te aanvaarden en eisen voor zichzelf of rechthebbenden geen enkele andere vergoeding dan wat de organisatie hen kan bieden.

Dankzij u hebben we in 2022...*

De 10 grootste interventies van AZG in 2022*

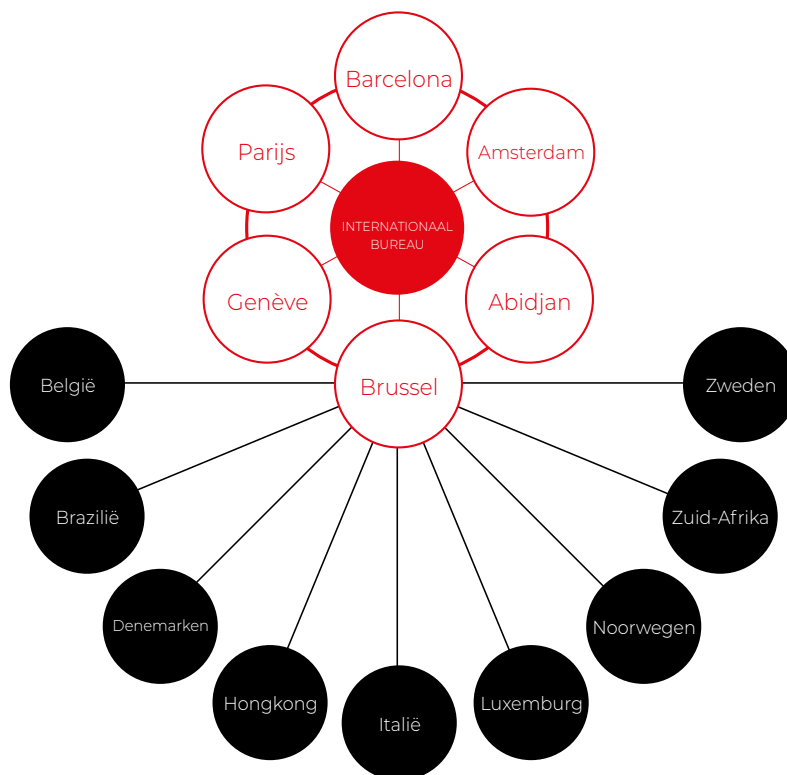
Democratische Republiek Congo	€ 29,1M
Centraal-Afrikaanse Republiek	€ 24,7M
Nigeria	€ 23,2M
Zuid-Soedan	€ 21,1M
Haïti	€ 19,5M
Oekraïne	€ 18,6M
Afghanistan	€ 17,6M
Libanon	€ 12,8M
Mozambique	€ 12,5M
Sierra Leone	€ 12,0M

*Cijfers van het Operationeel Centrum in Brussel.

Hoe zit Artsen Zonder Grenzen in elkaar?

De hulpprojecten van Artsen Zonder Grenzen worden wereldwijd uitgevoerd via zes operationele centra (OC's). Het Operationeel Centrum Brussel (OCB) is qua budget een van de grootste van de hele AZG-beweging en beheert hulpprojecten in 45 landen. De vijf andere operationele centra zijn gevestigd in Amsterdam, Barcelona, Genève, Parijs en Abidjan.

Allemaal werken ze nauw samen met nationale partnerafdelingen van Artsen Zonder Grenzen uit verschillende landen, die aan fondsenwerving doen en medewerkers aanwerven. OCB groepeerde de volgende partnerafdelingen: België, Luxemburg, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Italië, Brazilië, Hongkong en Zuid-Afrika. De cijfers die we hier presenteren, gaan enkel over de activiteiten die het OCB beheert.

Actief in **45 landen** met meer dan **130 projecten**

843 internationale en **9.299 lokale** AZG-medewerkers

Steun van **222.400 schenkers** in België

Financiële resultaten 2022

Operationeel Centrum van Brussel (OCB)

(in K€)	2018	2019	2020	2021	2022
INKOMSTEN	318.828	331.965	355.277	388.143	416.222
UITGAVEN	324.992	368.353	342.235	341.873	395.715
Netto eindresultaat*	-6.946	-38.500	9.509	55.503	24.754

*na wisselkoers-effect

Inkomsten

Dankzij de onvoorwaardelijke steun en het vertrouwen van schenkers zoals u stegen de inkomsten van het OCB met 7% ten opzichte van 2021, tot 416 miljoen euro.

Deze groei was vooral te danken aan de enorme solidariteit die volgde na de escalatie van het conflict in Oekraïne en de bereidheid van onze schenkers om al onze activiteiten te blijven steunen, in Oekraïne maar ook elders. Ook de wisselkoersen hadden een gunstige invloed op de inkomsten.

Dankzij die extra inkomsten konden we reageren op nieuwe noodsituaties en tegelijkertijd onze lopende humanitaire activiteiten voortzetten. Het stelde ons ook in staat om de gevolgen van de hoge inflatie op de salaris-, energie- en algemene kosten op te vangen.

In België was 33,1 miljoen euro afkomstig van schenkers en privéorganisaties, geheel in lijn met de voorgaande jaren, en 16,5 miljoen euro van legaten. In totaal werd op die manier 49,6 miljoen euro ingezameld. Dat is 14 miljoen euro minder dan in 2021, maar dat verschil is volledig te wijten aan de uitzonderlijk hoge legaten die we dat jaar ontvingen.

In totaal was 98% van de OCB-inkomsten afkomstig van particuliere giften en legaten, dé sleutel voor onze onafhankelijkheid.

Uitgaven

In 2022 bedroegen de totale uitgaven van OCB 395,7 miljoen euro, een stijging van 16% ten opzichte van 2021.

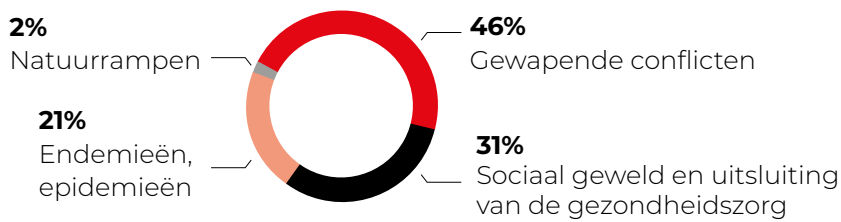
OCB was actief in 45 landen met meer dan 130 projecten voor bevolkingsgroepen in nood. Al onze uitgaven, zowel in onze projecten als op het hoofdkantoor, werden aanzienlijk beïnvloed door de hoge inflatie, die vooral een impact had op de salaris-, brandstof-, energie- en transportkosten.

Er werd 51 miljoen euro besteed aan speciale noodhulpinterventies in het kader van gewapende conflicten (voornamelijk Oekraïne), ondervoeding (Mozambique, Nigeria, Ethiopië en Afghanistan), uitbraken van cholera (Haïti) en natuurrampen (Pakistan en Afghanistan).

OCB lanceerde in 2022 ook veel nieuwe activiteiten en projecten, o.a. in Zuid-Soedan, Jemen, Libanon, Benin, Zuid-Irak, Nigeria, Haïti, Griekenland en Brazilië. Tegelijkertijd slaagden we erin om essentiële gezondheidsdiensten in projecten wereldwijd in stand te houden. Van de behandeling van hiv- en tuberculosepatiënten, seksuele en reproductieve zorg tot chirurgische, pediatrie en geestelijke gezondheidszorg. Dit betrof ook mazelenvaccinatiecampagnes, malariapreventie en de strijd tegen epidemieën zoals cholera, lassakoorts en ebola.

Projectuitgaven per type interventie

Eindresultaat en reserves

Ondanks aanzienlijk hogere kosten als gevolg van de hoge inflatie, werd het jaar 2022 afgesloten met een surplus van 24,7 miljoen euro. Dit bedrag zal naar onze reserves worden overgeheveld. Hierdoor wordt niet alleen de financiering van onze lopende interventies gewaarborgd, het biedt ons ook de mogelijkheid om snel operationeel te zijn in de eerste uren en dagen na een nieuwe noodsituatie. Dit was bijvoorbeeld het geval na de zware aardbeving die Syrië en Turkije begin 2023 trof. Het doel van deze reserves is dan ook:

- om de continuïteit van onze hulpverlening te garanderen,
- om voldoende middelen te waarborgen voor onverwachte noodinterventies,
- om onze lopende operationele uitgaven te dekken in geval van een daling van de inkomsten, al dan niet in combinatie met een onvoorziene stijging van de kosten. Op basis van de uitgaven van 2022 zouden onze reserves het mogelijk maken om 8,2 maanden operationele activiteiten van OCB te dekken.

Deze reserves zijn van essentieel belang om de vele duizenden patiënten te kunnen blijven bijstaan, ook in moeilijke tijden.

DE SLEUTEL VOOR ONZE ONAFHANKELIJKHEID: 98% particuliere giften

Om een strikte onafhankelijkheid te waarborgen, aanvaardt Artsen Zonder Grenzen geen fondsen van regeringen of andere partijen die rechtstreeks betrokken zijn bij de conflicten waarop we reageren, waaronder ook de Europese instellingen en haar lidstaten. Sinds 2016 wordt AZG bijna uitsluitend gefinancierd door particuliere schenkers. Het zijn dus uw giften die de neutraliteit en de onafhankelijkheid van AZG garanderen.

BESTUUR EN TRANSPARANTIE

Onze wettelijke jaarrekeningen worden gecontroleerd door het auditkantoor DGST en onze geconsolideerde internationale jaarrekeningen door Ernst & Young. Artsen Zonder Grenzen houdt zich aan de ethische code van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF). U kunt onze volledige financiële jaarrekening en het activiteitenrapport terugvinden op onze website: WWW.AZG.BE/JAARRAPPORT

AZG IN BELGIË

In België bood AZG hulp aan gemeenschappen die het meest te lijden hebben onder het restrictieve migratiebeleid en in precare situaties verblijven in ons land. Dit betrof geestelijke gezondheidszorg voor migranten, bijstand aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en het opzetten van mobiele bijstandsteams voor asielzoekers en daklozen. Deze acties vertegenwoordigden 3,7 miljoen euro aan uitgaven in 2022. Meer info op pagina 38.

Een luchtfoto van een weg en dijken in Bentiu, Zuid-Soedan. De dijken zijn tot 2,5 meter hoog en 5 meter breed. De overstroming rond Bentiu strekt zich uit over 80 km (augustus 2022).

© Christina Simons

Oekraïne: een vernietigend jaar

Op 24 februari 2022 werden we 's nachts wakker door het gerommel van verre explosies, het geluid van straaljagers die raketten richting Kiev schoten en het verbijsterende nieuws dat Rusland Oekraïne binnenviel.

Niemand van ons wist wat ons te wachten stond. Ik was vier dagen eerder aangekomen om een netwerk van contacten op te bouwen dat ons zouden kunnen helpen als het conflict sterk zou escaleren. Artsen Zonder Grenzen werkte voor het eerst in het land in 1999 en reageert sinds 2014 op de gevechten in Oost-Oekraïne.

Bij veel hulporganisaties en Oekraïners heerste ongelof en een gevoel van naderend onheil vermengd met woede. Talrijke ngo's verlieten het land volledig, waardoor de behoefte aan een grootschalige humanitaire respons nog groter werd.

“De eerste vraag die we ons stelden was: wat is de meest effectieve manier om hulp te bieden in zo'n snelle oorlog? Waar kan Artsen Zonder Grenzen het grootste verschil maken?”

Al snel werd duidelijk dat burgers niet gespaard bleven. Gezinnen die Kiev verlieten werden gedood toen tanks zonder waarschuwing het vuur openden. Daarom hebben we programma's opgezet om ziekenhuizen te helpen om te gaan met massale toestroom van slachtoffers en oorlogstrauma's. We plaatsten ook noodorders om ziekenhuizen te bevoorraden om de toegenomen traumabelasting het hoofd te bieden.

Oekraïne was echter al sinds 2014 in oorlog, zij het geografisch beperkter. Het was beter voorbereid

dan de meeste gezondheidszorgsystemen zouden zijn. Ja, sommige nationale artsen en verpleegkundigen vertrokken met hun gezinnen, maar de meerderheid bleef in het land.

Halverwege maart besloten we om iets nieuws te proberen omdat er merkbare hiaten in de gezondheidszorg waren ontstaan. Eén ding was duidelijk: de spoorwegen werkten nog steeds en waren een belangrijke vorm van transport. Veel mensen, waaronder gewonden, reisden per trein, meestal in westelijke richting, weg van de zwaar beschoten oostelijke en centrale regio's.

Tijdens een vergadering met de Oekraïense nationale spoorwegmaatschappij in Lviv, stelden we voor om aangepaste 'gemedicaliseerde' treinen te gebruiken om patiënten naar het westen te evacueren. Ze herinnerden zich dat iets soortgelijks in de Tweede Wereldoorlog was gedaan. Samen gingen we aan de slag. De wagons werden gestript en uitgerust met medisch materiaal om intensieve zorg te bieden. Tegen het einde van het jaar waren zo'n 2.500 patiënten veilig door het hele land verplaatst over 80 rotaties, vaak 's nachts, waarbij de reizen meestal 24 uur of langer duurden.

De oorlog eiste ook zijn tol van de ambulancediensten terwijl het aantal oorlogsgewonden bleef toenemen. Als gevolg daarvan werd ambulancevervoer een kernonderdeel van onze medische hulpverlening in de meest door oorlog getroffen regio's in Oost-Oekraïne, met 50 tot 100 verwijzingen per week.

Toen dorpen en steden werden heroverd door de Oekraïense strijdkrachten, ontdekten we dat de meeste ouderen die hadden besloten achter te blijven of niet op tijd konden vluchten, geen toegang hadden tot zorg of de essentiële medicijnen. In Kherson, Kharkiv, Chernihiv, Kiev en Mykolaiv hebben we daarom mobiele klinieken uitgestuurd om hen te helpen. Alleen

Elena, 35 jaar oud en haar zoon Kirill, 6 jaar oud worden onderzocht door Kelly en Kirill, in Kharkiv, Oekraïne.
© Adrienne Surprenant/MYOP

al in Kherson bestreken onze mobiele diensten meer dan 160 dorpen en steden, waar ze zowel medische als geestelijke gezondheidszorg boden.

Het is belangrijk om te vermelden dat het grootste deel van de hulp in het hele land wordt geboden door de nationale autoriteiten, gesteund door dynamische activisten uit het maatschappelijk middenveld die zichzelf vanaf de eerste dag hebben georganiseerd. Ze gaan waar geen enkele internationale organisatie durft te gaan, soms tegen hoge persoonlijke kosten.

Ondertussen heeft Moskou, ondanks langdurige onderhandelingen, AZG geen toestemming gegeven om aan de andere kant van de frontlinie te werken, in regio's in Oekraïne die Rusland momenteel controleert. Dat is betreurenswaardig, want de noden die we zagen in gebieden die voorheen onder Russische controle stonden,

doen ons geloven dat humanitaire toegang daar prioriteit heeft. Oekraïners met wie we contact hebben gehad in Mariupol, Zaporizhzhia en Kherson bevestigen dat en vragen om hulp.

We kunnen alleen maar hopen dat dit zal veranderen, want de oorlog is nog niet voorbij en de mensen blijven lijden onder de constante stress en het gevaar van dagelijkse drone- en raketaanvallen.

Christopher Stokes,
AZG-noodcoördinator in
Oekraïne

Artsen Zonder Grenzen reageert wereldwijd op groeiende voedselcrisis

---

In de afgelopen twee jaar constateren onze teams een **zorgwekkende stijging in het aantal ondervoede patiënten** dat we in onze voedingscentra opnemen of in onze mobiele klinieken behandelen. Vooral in **Sahellanden als Mali, Burkina Faso, Nigeria, Tsjaad, Zuid-Soedan, Somalië of Ethiopië** is de voedselsituatie voor de getroffen bevolking er fel op achteruitgegaan. Maar ook landen als Madagaskar, Jemen of Afghanistan kampen met zware voedseltekorten. Meer en meer bevolkingsgroepen gaan momenteel door een regelrechte voedselcrisis. Onze teams moeten in meer en meer regio's te hulp snellen.

Zorgwekkende cijfers wereldwijd

Ondervoeding is altijd al een aandachtspunt geweest in onze projecten. Maar de cijfers van ondervoede kinderen lijken elke dag gestaag te groeien.

- Wereldwijd kampen volgens de Wereldgezondheidsorganisatie **ongeveer 828 miljoen mensen met een vorm van ondervoeding**. In 2018 – voor de uitbraak van COVID-19 – waren dat er nog ongeveer 600 miljoen.
- In de Sahel is de groei ronduit beangstigend. Terwijl in 2019 nog 'slechts' 12 miljoen mensen aan ondervoeding leden, zijn in 2022 meer dan 38 miljoen; **in de hele Sahel is ondervoeding dus verdrievoudigd op drie jaar tijd**.

Wat is ondervoeding precies? En wanneer spreken we van hongersnood?

Ondervoeding (of te eenzijdige voeding) is vooral levensgevaarlijk voor kleine kinderen. Het tast het immuunsysteem aan waardoor de patiënt kwetsbaarder wordt voor allerlei ziekten. Vooral co-morbiditeit met mazelen, malaria of hevige diarree blijkt een dodelijke combinatie. Onze teams op het terrein behandelen zowel matig als ernstig ondervoede kinderen. Kritieke patiëntjes nemen we op in onze pediatrie voedingscentra of afdelingen intensieve zorg.

Hongersnood is een geladen term die we als medische humanitaire organisatie niet te licht in de mond nemen. Er bestaat een internationale standaard om ondervoeding aan af te meten: het IPC (Integrated Food Security Phase Classification). We kunnen pas spreken van een hongersnood als de laatste en vijfde fase is bereikt. In fase 5 is een totaal gebrek aan toegang tot voedsel en andere basisbehoeften. Bij hongersnood sterven ten minste 2 op de 10.000 mensen door honger of ziekte. Meer dan een derde van de bevolking is acuut ondervoed, en er is een totaal verlies aan inkomsten.

Telite Saani, een moeder van zes kinderen, staat naast de stal van haar familie in een dorp in Illeret, Kenia. Al haar vee en schapen zijn gestorven als gevolg van de verwoestende droogte.

© MSF/Lucy Makori

Grote voedseltekorten: hoe is het zover kunnen komen?

De oorzaken van deze huidige voedingscrisis zijn talrijk en kunnen land per land verschillen. Toch kunnen we een paar belangrijke factoren onderscheiden:

- conflicten
- COVID-19
- klimaatverandering

Terwijl conflicten en COVID-19 vooral grote gevolgen hebben op de onveiligheid, economische onzekerheid en koopkracht onder de bevolking, heeft klimaatverandering

onmiskkenbaar gezorgd voor oa. mislukte oogsten.

Stijgende voedselprijzen en de **dalende internationale voedselhulp** maken het plaatje compleet. Veel mensen kunnen gewoonweg niet genoeg voedsel meer kopen of het zelf produceren.

Klimaatverandering en ondervoeding

Klimaatverandering heeft vele gezichten en de gevolgen ervan lijken voorlopig vooral landen in het zuiden te treffen. Langere periodes van droogtes of net onvoorspelbare regenval en overstromingen hebben allen verwoestende gevolgen voor de landbouwproductie.

Volledige oogsten mislukken jaar na jaar. Landbouwers verliezen hun inkomsten of eigen voedselvoorziening, de voedselprijzen stijgen, maar ook de voedselreserves raken stilaan op. Extreme droogtes werden afgelopen jaren nog genoteerd in Afghanistan, Madagaskar en de Hoorn van Afrika, terwijl Zuid-Soedan of momenteel Pakistan net door ongeziene overstromingen worden geteisterd. Het mag duidelijk zijn dat klimaatverandering (en onze gemeenschappelijke reactie daarop) een bepalende factor zal zijn voor voedselonzekerheid op lange termijn.

Een groot deel van de lokale economie is afhankelijk van het fokken van vee zoals koeien, geiten en kamelen. Door het gebrek aan regen en een zeer slechte oogst dit jaar is het voor boeren moeilijk om hun dieren te voeden. Sommigen brachten hun vee naar het zuiden om weiland te zoeken of om hun dieren te verkopen.

© Claudia Blume/MSF

Welke hulp biedt Artsen Zonder Grenzen?

In landen waar ondervoeding voorkomt, hebben onze teams voedingszorg standaard opgenomen in de (pediatrische) zorg die we verlenen. Deze hulp bieden we in landen als **Centraal-Afrikaanse Republiek, Sierra Leone, Jemen, Mali, Irak, Tsjaad, Syrië of Ethiopië**.

- via mobiele klinieken **screenen we kinderen** op tekenen van ondervoeding
- we delen **therapeutische voeding** uit zodat kinderen kunnen aansterken
- ernstig ondervoede kinderen nemen we op in onze **voedingsunits** of **afdelingen intensieve zorg**
- in speciale units kunnen we kinderen ondervoeding en **malaria, diarree** of **mazelen** isoleren indien nodig en hun meervoudige ziektes behandelen
- kinderen (en hun gezinnen) die we ontslaan, volgen we verder op in **voedselprogramma's**

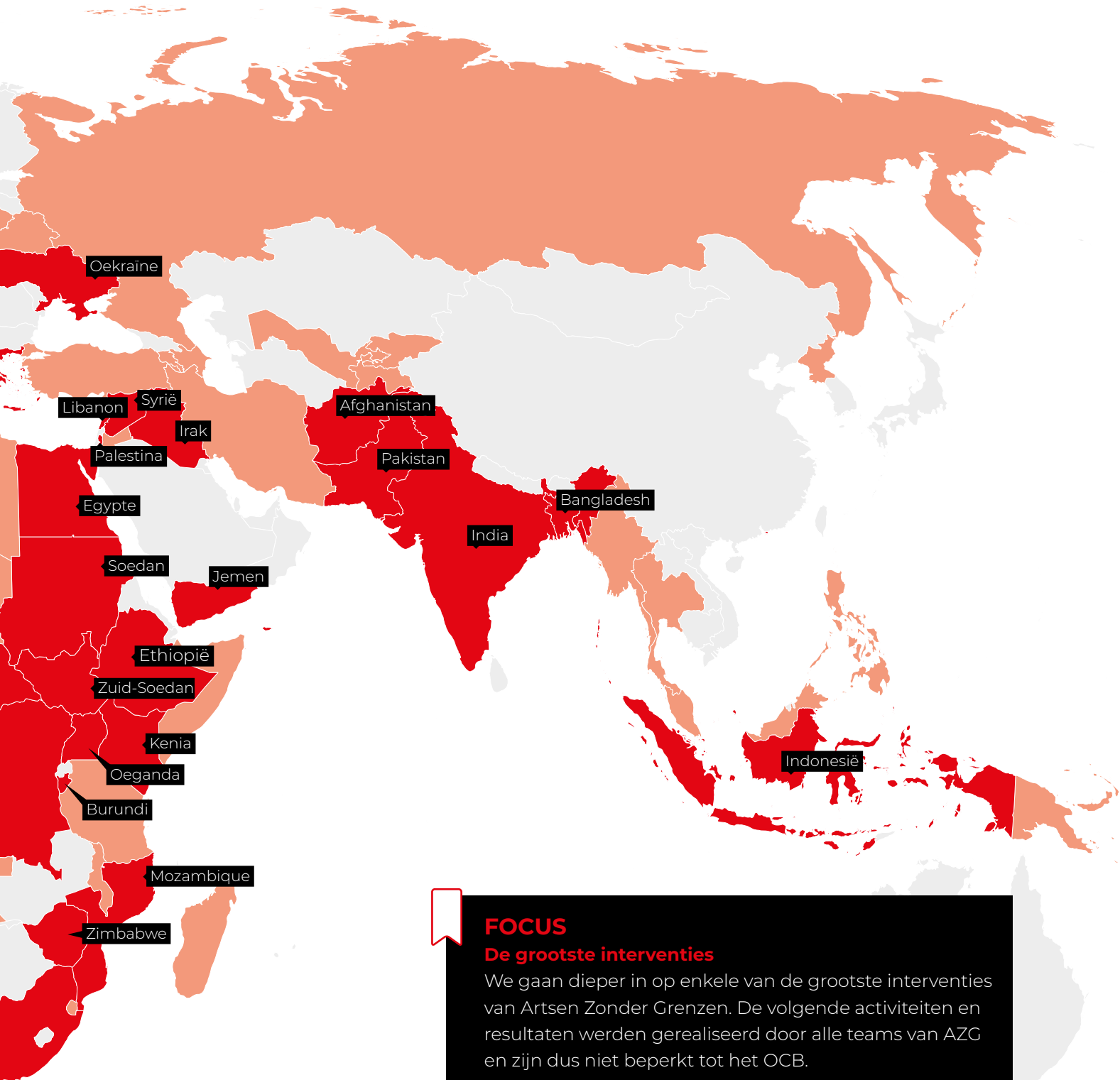

Kinderarts Faiza onderzoekt de kleine Edriss (2). Hij heeft diarree en is ondervoed. 10 dagen lang verbleef hij op intensieve zorg. Zijn mama en papa vluchtten van Boko Haram in Nigeria, en verblijven nu in een vluchtelingenkamp in Niger.

© Oliver Barth/MSF

FOCUS

De grootste interventies

We gaan dieper in op enkele van de grootste interventies van Artsen Zonder Grenzen. De volgende activiteiten en resultaten werden gerealiseerd door alle teams van AZG en zijn dus niet beperkt tot het OCB.

Afghanistan	20
Centraal-Afrikaanse Republiek	23
Democratische Republiek Congo	24
Haïti	27
Libanon	30
Mozambique	31
Nigeria	32
Oekraïne	35
België	38

Afghanistan

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

337.700

opnames op de
spoedeisende hulp

138.200

poliklinische consulten

42.800

bevallingen geholpen,
waaronder 2.110
keizersneden

13.700

chirurgische ingrepen

9.170

kinderen opgenomen in
voedselprogramma's

2.390

mensen begonnen een
tbc-behandeling

Artsen Zonder Grenzen runt een reeks projecten in Afghanistan om tegemoet te komen aan de enorme medische behoeften als gevolg van decennia van conflict en politieke onrust, met name onder vrouwen en kinderen.

Toen het Islamitisch Emiraat van Afghanistan, ook bekend als de Taliban, de hoofdstad Kaboel binnendrong en op 15 augustus 2021 de macht overnam, werd de buitenlandse ontwikkelingsfinanciering van de ene op de andere dag stopgezet. Afghaanse tegoeden in de VS en enkele andere landen werden bevroren en veel internationale organisaties verlieten het land. Dit verhoogde de druk op het toch al kwetsbare en overbelaste openbare gezondheidszorgsysteem, waardoor het voor mensen steeds moeilijker werd om gezondheidszorg te krijgen.

Hoewel de veiligheidssituatie in 2022 verbeterde en het voor mensen over het algemeen gemakkelijker werd om naar gezondheidsinstellingen te reizen, hadden veel Afghanen nog steeds grote problemen om toegang te krijgen tot zorg. In een gebroken economie konden velen zich geen ziekenhuisbezoek veroorloven, terwijl er voor vrouwen nog de extra barrières waren: beperkte bewegingsvrijheid, toegang tot onderwijs en werk. Bijgevolg stelden veel mensen het zoeken naar hulp uit tot ze geen andere optie meer hadden.

In 2022 zagen we een toename van het aantal mensen dat naar onze faciliteiten kwam, mogelijk

door het gebrek aan gratis lokale medische diensten en het feit dat reizen veiliger was. We hebben zeven projecten uitgevoerd in zeven provincies, waarbij we ons sterk hebben gericht op het bieden van gespecialiseerde gezondheidszorg. Artsen Zonder Grenzen heeft ook noodhulp verleend nadat de provincies Paktika en Khost op 22 juni werden getroffen door een aardbeving met een kracht van 5,9 magnitude. Onze teams leverden medisch en logistiek materiaal aan het getroffen gebied en zetten poliklinieken en klinieken op voor vrouwen en kinderen, maar ook voor patiënten met traumaletsel of acute diarree.

Lashkar Gah

Artsen Zonder Grenzen ondersteunt het ziekenhuis Boost met 340 bedden in Lashkar Gah, in de provincie Helmand, dat een breed scala aan medische diensten biedt, waaronder gezondheidszorg voor moeders en kinderen en chirurgie. In 2022 was er een stijging van 32 procent in het aantal patiënten dat werd opgenomen in het ziekenhuis vergeleken met het jaar daarvoor. Deze stijging kan voornamelijk worden toegeschreven aan het feit dat veel gezondheidsinstellingen in afgelegen districten van Helmand hun activiteiten hebben opgeschort of beperkt vanwege een gebrek aan financiering, medische benodigdheden en gekwalificeerd gezondheidspersoneel. Veel mensen werden hierdoor gedwongen om naar Lashkar Gar te reizen voor zorg.

Bibi Mariam en haar moeder Moslemeh in het Kunduz Trauma Centrum van AZG.
© Nava Jamshidi

Kunduz

Het traumacentrum van Artsen Zonder Grenzen in Kunduz heeft een spoedeisende hulp, intensieve zorg, klinische en poliklinische afdelingen en twee operatiekamers. De meeste opnames in het centrum zijn voor trauma's opgelopen bij ongevallen, maar we verlenen ook zorg aan mensen met geweldgerelateerde verwondingen, zoals explosies.

Ons team in Kunduz meldde dat ernstig gewonde patiënten er soms meer dan zeven uur over deden om het centrum te bereiken. Dergelijke lange vertragingen kunnen zeer nadelig zijn voor de patiënt en zijn niet alleen te wijten aan de beperkte verwijzings- en traumazorgdiensten in Kunduz, maar ook aan de slechte weginfrastructuur in plattelandsgemeenschappen. In november opende Artsen Zonder Grenzen een gezondheidspost in het district Chardara om te voorzien in lacunes in de lokale gezondheidszorg, waaronder voedingsondersteuning en routinevaccinatie.

Kabul

In de hoofdstad hebben we het Maiwand Teaching Hospital ondersteund door renovatiewerkzaamheden uit te voeren aan de pediatrie afdeling en twee nieuwe faciliteiten te openen: een mazelenafdeling met 28 bedden in februari en een therapeutisch voedingscentrum met 34 bedden in juli. We hebben onze samenwerking met het proefproject van de Afghaanse vereniging van verloskundigen voortgezet door financiering en technische ondersteuning te bieden voor bevallingen, pre- en postnatale zorg en gezinsplanning.

Khost

In Khost beheren we een speciaal ziekenhuis voor neonatale en maternale zorg, met speciale aandacht voor gecompliceerde bevallingen. Het ziekenhuis heeft een kraamafdeling met 60 bedden, een neonatale afdeling met 28 bedden en twee operatiekamers. In 2022 steunden we ook acht

Afghanistan (vervolg)

---

lokale gezondheidscentra in de hele provincie door medicijnen en geld voor extra verloskundigen te verstrekken, zodat vrouwen zonder risicofactoren voor obstetrische complicaties dicht bij huis konden bevallen. Daarnaast doneerde Artsen Zonder Grenzen medicijnen en andere benodigdheden aan het provinciale ziekenhuis van Khost.

Kandahar

Sinds 2016 behandelen we zowel medicijngevoelige als medicijnresistente vormen van tuberculose in Kandahar. Ons ziekenhuis heeft een laboratorium, een polikliniek en een opnameafdeling met 24 bedden voor patiënten met resistente tbc (DR-TB) en andere ziekten, en voor mensen die ernstige bijwerkingen krijgen na het innemen van DR-TB-medicatie. Om te reageren op de hoge ondervoeding in de provincie hebben we in 2022 ook een therapeutisch voedingscentrum met 40 bedden geopend.

Herat

In het regionale ziekenhuis van Herat ondersteunt AZG de triage, spoedeisende hulp, intensieve zorg, het therapeutische voedingscentrum en de opnameafdeling van de kinderafdeling. In de loop van 2022 hebben we duizenden patiënten gescreend en opgenomen voor spoedeisende hulp. De belangrijkste redenen voor opname waren infecties van het centrale zenuwstelsel zoals meningitis, septische shock, sepsis en longontsteking.

Het totale aantal opnames in het therapeutische voedingscentrum van het ziekenhuis is in 2022 met 42 procent gestegen ten opzichte van 2021. Bijna 50 procent van de patiënten was jonger dan zes maanden. Ondertussen behandelden we in kampen voor ontheemden matige acute ondervoeding bij kinderen en zwangere en zogende vrouwen in een algemeen gezondheidszorgcentrum in de polikliniek van Kahdestan.

Bamyan

In maart startte AZG een nieuw project in de provincie Bamyan om het provinciale ziekenhuis te ondersteunen met personeel, donaties van medicijnen, het beheer van isolatieafdelingen en capaciteitsopbouw voor het beheer van mazelengevallen en de COVID-19-respons.

We hebben ook de eerste fase afgerond van een evaluatie in drie districten - Shibar, Saighan en Yakawalang - en de bouw van acht voorzieningen voor gemeenschapszorg in Sar-e-Tarnook, Baghalak, Dar-e-Ali, Band-e-Amir, Pusht-e-Waz, Amroot, Baghak en Jalmish.

Centraal-Afrikaanse Republiek

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

937.200
poliklinische consulten

8.960
chirurgische ingrepen

8.740
mensen met eerstelijns
ARV-behandeling onder
directe zorg van AZG

6.220
slachtoffers van seksueel
geweld behandeld

Ondanks de aanhoudende onveiligheid blijft Artsen Zonder Grenzen programma's uitvoeren die gericht zijn op de gezondheid van moeders en kinderen en op het reageren op conflicten, ontheemding en uitbraken van ziekten in de Centraal-Afrikaanse Republiek.

Hoewel het conflict in 2022 afnam in de grote steden die door de regering en buitenlandse geallieerde troepen werden gecontroleerd, bleef de onveiligheid groot op het platteland waar gewapende oppositiegroepen actief waren. Tegen het einde van het jaar waren volgens de VN bijna een miljoen mensen ontheemd in Centraal-Afrika of gevlucht uit buurlanden.

Het geweld bleef het leven van mensen beïnvloeden en beperkte de levering van humanitaire hulp. De AZG-teams waren het slachtoffer van verschillende incidenten, waaronder een aanval op een konvooi voertuigen aan de rand van Kabo in januari, waardoor we het project dat we daar al 16 jaar runden, moesten sluiten.

We zijn doorgegaan met 12 basis- en specialistische gezondheidszorgprojecten in het hele land, gericht op gezondheidszorg voor moeder en kind, chirurgie, seksueel geweld en behandeling van hiv en tuberculose. We implementeren waar mogelijk een gedecentraliseerd zorgmodel, waardoor diensten dicht bij de patiënten worden geleverd. Ook reageerden we op uitbraken van ziekten als gevolg van een lage vaccinatiegraad, zoals kinkhoest

in Baoro, en startten we een vaccinatiecampagne in Kembé om bescherming te bieden tegen ziekten zoals mazelen, polio, gele koorts en meningitis.

In Ippy hebben we duizenden mensen geholpen die door de gevechten ontheemd waren geraakt, door medische zorg en vaccinaties met meerdere antigenen te bieden, water- en sanitaire voorzieningen te installeren en hulpgoederen uit te delen.

Malaria bleef de belangrijkste reden voor bezoeken aan onze gezondheidszorg en de belangrijkste doodsoorzaak onder kinderen jonger dan vijf jaar.

In lijn met de voortdurende inspanningen die sinds 2014 worden geleverd om het aantal moeder- en kindersterfgevallen in de Centraal-Afrikaanse hoofdstad Bangui te verminderen, heeft Artsen Zonder Grenzen de bouw van nieuwe kraam- en neonatologieafdelingen in een ziekenhuis voltooid en is het begonnen met het verlenen van spoedeisende verloskundige en neonatale zorg.

Democratische Republiek Congo

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

2.116.500
poliklinische consulten

2.143.600
vaccinaties tegen
mazelen als reactie op
een uitbraak

757.800
gevallen van malaria
behandeld

13.600
chirurgische interventies

10.000
slachtoffers van seksueel
geweld behandeld

1.900
mensen met gevorderde
hiv onder directe zorg
van AZG

Artsen Zonder Grenzen voert grootschalige projecten uit in de Democratische Republiek Congo (DRC) om te reageren op de verwoestende gevolgen van geweld en andere noodsituaties op gezondheidsgebied, zoals uitbraken van ziekten en ondervoeding.

De humanitaire situatie in de DRC is vorig jaar verder verslechterd, vooral door toegenomen gewapend geweld, in het bijzonder door de opleving van de gewapende groep M23 in Noord-Kivu. De escalatie van het conflict en de onveiligheid dwongen bijna 600.000 mensen om hun huizen te ontvluchten, in een provincie waar al 1,9 miljoen mensen ontheemd waren.

Reageren op geweldgerelateerde noodsituaties

Gedurende het hele jaar waren de gevechten geconcentreerd in het Rutshuru-gebied. Terwijl de meeste humanitaire organisaties het gebied verlieten, handhaafde Artsen Zonder Grenzen zijn reguliere activiteiten en ondersteunde gezondheidszorgfaciliteiten in Rutshuru, Binza, Kibirizi en Bambo om intensieve zorg, chirurgie, therapeutische voeding en behandeling te bieden aan overlevenden van seksueel geweld. Daarnaast zetten we noodinterventies op voor ontheemde gemeenschappen. Naast het bieden van gezondheidszorg door mobiele klinieken en het ondersteunen van essentiële zorg in gezondheidscentra in de buurt

van ontheemden, bouwden onze teams latrines en verdeelden ze water en hulpgoederen zoals hygiëne- en kookpakketten.

Door het geweld in Rutshuru vluchtten tienduizenden mensen naar het naburige Nyiragongo, vlakbij Goma, waar ze zich verzamelden in informele nederzettingen waar een totaal gebrek was aan basisvoorzieningen zoals onderdak, gezondheidszorg, voedsel en water. AZG was een van de eerste organisaties die een noodhulpactie lanceerde in de kampen in Munigi en Kanyaruchinya. Onze teams boden algemene gezondheidszorg, behandeling van slachtoffers van seksueel geweld, doorverwijzingen naar ziekenhuizen in Goma en veilig drinkwater.

Toen in augustus de eerste vermoedelijke gevallen van cholera in deze kampen werden gemeld, organiseerden we een orale vaccinatiecampagne. In oktober, toen de gevechten in het Rutshuru-gebied verhevigden, was er echter een enorme toestroom van mensen op de vlucht en kon een cholera-uitbraak niet worden voorkomen. Wekenlang waren onze teams de enige zorgverleners die op deze noodsituatie reageerden door speciale behandelcentra op te zetten.

Het geweld bleef zeker niet beperkt tot de gebieden die direct getroffen waren door de opleving van M23. In andere gebieden van Noord-Kivu, zoals Masisi, braken conflicten uit en in de provincie Ituri gingen doelbewuste

**Naomi's zoon van 21 maanden moet al drie dagen overgeven en heeft diarree. Hij wordt met deze symptomen van cholera door AZG verzorgd in het gezondheidscentrum van Kanyaruchinya (Democratische Republiek Congo).
© Michel Lunanga/MSF**

aanvallen op burgers onverminderd door. Hoewel we door het gebrek aan veiligheids garanties voor onze teams onze projecten in Nizi en Bambu in Djugu moesten sluiten, hebben we onze activiteiten in en rond Drodro voortgezet. Daar behandelden we slachtoffers van geweld en boden we toegang tot basisgezondheidszorg, evenals water- en sanitaire voorzieningen voor ontheemden en gastgemeenschappen.

Elders in de DRC ondersteunden onze teams mensen die getroffen waren door uitbarstingen van geweld in het gebied Tshikula (Kasaï Central) en in de provincies Mai-Ndombe en Kwilu, waar een conflict tussen gemeenschappen over land snel uit de hand liep. Hier organiseerden onze teams honderden medische consulten en verwezen ze de zwaargewonden door naar de hoofdstad Kinshasa.

Uitbraken van besmettelijke ziekten

Terwijl de heropleving van M23 in 2022 de meeste publieke aandacht kreeg in de DRC, was een andere, onderbelichte gezondheids crisis opnieuw een belangrijke oorzaak van de noodinterventies van AZG: een nieuwe, landelijke opflakking van mazelen. Mazelen bereikte epidemische niveaus in bijna de helft van de gezondheidszones van de DRC, met bijna 150.000 ziektegevallen en 1.800 officiële sterfgevallen.

Onze teams voerden 45 specifieke mazelenacties uit in het land, terwijl ze ook onze gebruikelijke immunisatie- en zorgactiviteiten in onze reguliere projecten bleven uitvoeren. In de loop van 2022 hebben we meer dan twee miljoen kinderen gevaccineerd tegen mazelen.

Democratische Republiek Congo (vervolg)

We hebben gedurende het jaar gereageerd op andere ziekte-uitbraken, waaronder cholera in de provincies Noord-Kivu, Zuid-Kivu en Kasai Oriental, waar we patiënten hebben behandeld en tienduizenden mensen hebben beschermd door middel van orale choleravaccinaties. We hebben ook het ministerie van Volksgezondheid geholpen bij een meningitisuitbraak in Haut-Uélé en bij twee ebola-uitbraken in de provincies Equateur en Noord-Kivu.

Onze reguliere algemene en specialistische zorgactiviteiten

Naast onze noodhulp hebben we onze reguliere algemene en specialistische medische activiteiten in het hele land voortgezet, waaronder hiv- en tuberculosebehandeling, seksuele en reproductieve zorg, veilige abortuszorg, geestelijke gezondheidszorg en steun aan gemarginaliseerde mensen, zoals straatkinderen, gevangenen en professionele sekswerkers. We ondersteunden ook het herstel en de bouw van verschillende gezondheidszorgfaciliteiten.

Ondervoeding bleef een belangrijk medisch probleem in verschillende provincies, waardoor we speciale interventies zijn gestart in Tshopo, Zuid-Kivu en Haut-Uélé. Malaria bleef ook een van de belangrijkste ziekten die door onze teams in het land werd behandeld. In 2022 lanceerden we specifieke preventie- en behandelingsactiviteiten in Zuid-Kivu tijdens het hoogseizoen om de gezondheidsautoriteiten

te ondersteunen. In Angumu, Ituri, voerden we ook grote sproeicampagnes uit voor huishoudens en dienden we massaal medicijnen toe, bestaande uit de distributie van een malariachemoprophylaxe, om de hoge prevalentie van malaria in het gebied te verminderen.

Ondertussen bleef het aantal patiënten dat werd opgenomen voor seksueel geweld opmerkelijk hoog in de vijf provincies waar we speciale projecten hebben voor overlevenden. We boden hen een volledig pakket aan medische en psychologische zorg. Als onderdeel van een innovatieve aanpak van het hoge niveau van seksueel geweld in Salamabila hebben onze teams samen met de gemeenschap twee 'mannenscholen' opgezet: ruimten waar mannen deelnemen aan bewustmakingssessies over seksueel geweld. Het doel is om hen op een positieve manier te informeren en te beïnvloeden, aangezien zij meestal de belangrijkste besluitvormers zijn binnen hun huishouden en gemeenschap.

De omvang van de activiteiten die AZG in 2022 in de DRC heeft uitgevoerd, weerspiegelt opnieuw de omvang van de humanitaire medische behoeften in het land. Aan het eind van het jaar hadden meer dan 26 miljoen mensen hulp nodig en waren meer dan 5,7 miljoen mensen ontheemd, het grootste aantal op het Afrikaanse continent

Haïti

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

45.500

consulten bij
spoedeisende hulp

5.780

mensen behandeld voor
opzettelijk fysiek geweld

2.600

slachtoffers van seksueel
geweld behandeld

In 2022 probeerde Artsen Zonder Grenzen de enorme gaten in de gezondheidszorg op te vullen in Haïti, een land dat geteisterd werd door escalerend geweld en een dodelijke opleving van cholera.

De toch al onstabiele situatie in Haïti verslechterde aanzienlijk in 2022, toen rivaliserende bendes een brute oorlog op straat uitvochten, waardoor de hoofdstad Port-au-Prince voor langere tijd werd verlamd en geïsoleerd. Deze ongekende mate van geweld leidde tot een sterke stijging van het aantal patiënten dat in de loop van het jaar in onze ziekenhuizen werd opgenomen.

Juli was de ergste maand, met meer dan 300 doden en talrijke meldingen van verkrachtingen. Veel huizen gingen in vlammen op en meer dan 20.000 mensen in de stad raakten ontheemd. Onder deze zeer uitdagende omstandigheden hebben onze teams gewerkt aan het in stand houden en uitbreiden van de activiteiten in onze drie trauma- en noodhospitaal in Port-au-Prince. We behandelden slachtoffers van schot- en steekwonden en slachtoffers van seksueel geweld, maar ook mensen met ernstige brandwonden en verwondingen door verkeersongevallen.

Ons ziekenhuis in Cité Soleil moest in april zijn activiteiten staken nadat een patiënt net buiten het gebouw was gedood. In juli hebben we de faciliteit echter heropend om te kunnen reageren op de grote toestroom van gewonde patiënten. Na de aankondiging van een

verhoging van de brandstofprijzen in september braken in het hele land gewelddadige protesten uit. Er werden barricades opgeworpen die veel van de hoofdwegen afsloten en de economische activiteit kwam tot stilstand. De situatie verergerde toen een van de grootste bendes meer dan een maand lang de toegang tot de belangrijkste olieterminal van het land blokkeerde. Daardoor namen de brandstoftekorten toe en moesten gezondheidszorginstellingen sluiten of hun diensten verminderen, omdat ze afhankelijk zijn van generatoren om elektriciteit te produceren.

De onrust verstoorde ook tijdelijk het waterdistributienetwerk, wat leidde tot een nieuwe opleving van cholera. Naarmate de uitbraak zich verspreidde, werd de gezondheidssituatie al snel nijpend. Om deze problemen te verlichten, blijven onze teams een reeks medische diensten leveren in de hoofdstad en andere delen van het land, ondanks enorme uitdagingen bij het verkrijgen van brandstof en medische benodigdheden en het doorverwijzen van patiënten tussen verschillende faciliteiten. Naast het runnen en ondersteunen van ziekenhuizen en gezondheidscentra, beheren we mobiele klinieken in de zwaarst getroffen wijken van Port-au-Prince, zoals Brooklyn, Bel’Air, Bas Delmas en Delmas 4. We zijn in staat om in deze moeilijk bereikbare gebieden te werken omdat het werk van AZG door de gemeenschappen als positief wordt ervaren en gerespecteerd.

Claudette werd geraakt door een verdwaalde kogel in de buurt van haar huis in Croix-de-Bouquet. Ze geraakte niet op tijd in een gezondheidscentrum en door complicaties werd haar been geamputeerd in het AZG-ziekenhuis in Tabarre, Haïti.

© MSF/Alexandre Marcou

Seksueel en gendergerelateerd geweld

Seksueel en gendergerelateerd geweld (SGBV) is een wijdverspreid probleem in Haïti. De dieper wordende sociaaleconomische crisis en het hoge niveau van benedegerelateerde oorlogsvoering hebben een aanzienlijke impact gehad op de psyche van hele gemeenschappen, die geïsoleerd zijn geraakt en meer blootgesteld zijn aan het risico van seksuele agressie. Artsen Zonder Grenzen runt twee klinieken, in Port-au-Prince en verder naar het noorden in Gonaïves, en ondersteunt drie ziekenhuizen om slachtoffers van SGBV gespecialiseerde medische, psychologische en sociale zorg te bieden. Een gratis telefonische hulplijn heeft de drempels naar zorg verlaagd en biedt slachtoffers psychologische ondersteuning op afstand en doorverwijzingen naar

gezondheidscentra. Onze mobiele klinieken die in onveilige, moeilijk bereikbare wijken werken, hebben SGBV-zorg in hun dienstenpakket.

Gezondheid van moeders

De beschikbaarheid en toegankelijkheid van gezondheidszorg voor moeders is zeer beperkt in Haïti, wat bijdraagt aan een van de hoogste sterftcijfers onder moeders ter wereld. Onze activiteiten in het zuiden van het land zijn gericht op de dringende behoeften in dit gebied. In 2022 hebben we onze activiteiten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid in onze kliniek in Port-à-Piment, in het zuidwesten van Haïti, uitgebreid en zijn we begonnen met het aanbieden van chirurgie voor gecompliceerde verloskundige gevallen, evenals prenatale en neonatale zorg.

Noodmaatregelen bij een cholera-uitbraak

Overbevolkte, onhygiënische leefomstandigheden en slechte toegang tot schoon water waren factoren in een grote opleving van cholera. Deze ziekte heeft sinds 2010 het leven gekost aan ongeveer 10.000 mensen, toen het land werd getroffen door een epidemie in de nasleep van de aardbeving.

Na de aankomst van de eerste verdachte gevallen in de AZG-voorzieningen eind september, hadden we tegen het einde van het jaar ongeveer 13.000 patiënten opgenomen in onze zes cholera-behandelcentra in en rond Port-au-Prince. Daarnaast behandelden we ongeveer 2.500 patiënten in de vier centra die we openden in het departement Artibonite, ten noorden van de hoofdstad.

Onze teams hebben in het hele land gereageerd op de uitbraak en lokale gemeenschappen ondersteund door waterpunten te chloreren en het bewustzijn over hygiënemaatregelen te vergroten in enkele van de zwaarst getroffen wijken. In december verleenden we logistieke steun aan de cholera-vaccinatiecampagne van het ministerie van Volksgezondheid, om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen gevaccineerd werden tegen de ziekte.

Twee verpleegsters doen een intraveneuze rehydratie bij een vrouw die getroffen is door cholera en net is toegekomen in het cholera-centrum in Diquini.
© MSF/Alexandre Marcou

Libanon

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

165.100
poliklinische consulten

44.700
routinevaccinaties

10.600
individuele consulten
voor mentale
gezondheidszorg

3.620
geboortes begeleid

Sinds 2019 heeft de crisis in Libanon meer dan 80 procent van de bevolking in armoede gedompeld. Artsen Zonder Grenzen ondersteunt het nationale gezondheidssysteem om in de immense medische behoeften te voorzien.

Het sterk geprivatiseerde gezondheidszorgsysteem in Libanon vormt een grote belemmering voor toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige medische diensten voor iedereen. In de afgelopen drie jaar is het steeds moeilijker geworden om gezondheidszorg te krijgen, omdat steeds meer mensen hun inkomen zagen kelderen en zich voor medische zorg naar humanitaire organisaties moesten wenden.

In 2022 hebben we onze langetermijnactiviteiten verder aangepast om te voorzien in de behoeften van Libanezen, vluchtelingen en migranten, die vaak beperkte toegang hebben tot medische zorg. In Libanon wonen naar schatting 1,5 miljoen vluchtelingen, voornamelijk Syriërs en Palestijnen, van wie velen in precare omstandigheden in ontheemdenkampen leven. Het land herbergt ook ongeveer 250.000 arbeidsmigranten. Onze diensten omvatten reproductieve gezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg, pediatrie, chirurgie, wondverzorging, behandeling van chronische ziekten en routinevaccinaties voor kinderen. In 2022 zorgden we ook voor de behandeling van kinderen in Bar Elias met thalassemie, een erfelijke bloedziekte die de productie van hemoglobine beïnvloedt.

Daarnaast hebben we gereageerd op noodsituaties, zoals de eerste uitbraak van cholera in Libanon sinds bijna drie decennia. Omdat er duizenden gevallen werden geregistreerd, openden we twee cholerabehandelcentra in Bar Elias en Arsal en verschillende orale rehydratiepunten in Tripoli, Beiroet, Bar Elias en Arsal. Om de verspreiding van de ziekte tegen te gaan, voerden we bewustmakingscampagnes en infectiepreventiecampagnes en distribueerden we hygiënekits met artikelen als zeep en wasmiddel. Onze teams ondersteunden ook de nationale vaccinatiecampagne door huis-aan-huis cholera-vaccinaties uit te voeren in het noorden en noordoosten van het land.

We vergroten voortdurend onze steun aan het Libanese gezondheidszorgsysteem, door personeel te trainen en medicijnen en medische benodigdheden te doneren, en door de capaciteit van gezondheidszorgfaciliteiten in het hele land op te bouwen. Het versterken en vergroten van de capaciteit van zorgverleners op lokaal en nationaal niveau blijft een prioriteit.

Mozambique

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

307.100
poliklinische consulten

3.900
individuele consulten
voor mentale
gezondheidszorg

2.170
mensen met gevorderde
hiv onder directe zorg
van AZG

In Mozambique heeft Artsen Zonder Grenzen in 2022 gereageerd op de enorme humanitaire nood in de provincie Cabo Delgado door gezondheidszorg te bieden aan mensen die getroffen waren door het escalerende geweld.

Eind 2022 waren meer dan een miljoen mensen in Cabo Delgado intern ontheemd door gevechten tussen niet-statelijke gewapende groepen en regeringstroepen in een conflict dat al sinds 2017 aan de gang is.

Vanaf juni, toen het geweld zich naar het zuiden verplaatste, raakten duizenden gezinnen binnen enkele dagen ontheemd. Tegelijkertijd kozen duizenden anderen ervoor om terug te keren naar hun huizen, ondanks het gebrek aan voorzieningen en de vernielingen die het conflict veroorzaakte.

Sinds 2019 reageren we op de toenemende behoeften van ontheemden en gastgemeenschappen in de provincie, met name in gebieden die weinig of geen hulp ontvangen. Onze activiteiten omvatten algemene gezondheidszorg, geestelijke gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning, distributie van hulpgoederen, gezondheidsbevordering en diensten op het gebied van water, hygiëne en sanitaire voorzieningen.

In 2022 werkten we in de districten Macomia, Mocimboa da Praia, Palma en Mueda en stuurden we mobiele teams naar Meluco, Muidumbe en Nangade om gezondheidszorg

te bieden en hulpgoederen uit te delen. Ondertussen hebben we onze activiteiten in Metuge overgedragen aan het ministerie van Volksgezondheid.

In Beira, in de provincie Sofala, hebben we een programma voor seksuele en reproductieve gezondheidszorg dat veilige abortuszorg, hiv-tests en behandeling voor seksueel en gendergerelateerd geweld omvat voor gestigmatiseerde groepen, zoals sekswerkers en mannen die seks hebben met mannen. We ondersteunen ook de implementatie van nationale richtlijnen voor hiv-behandeling voor deze groepen mensen en bieden zorg voor gevorderde hiv in het centrale ziekenhuis van Beira en 10 gezondheidscentra. In 2022 hielpen we bij het herstel van gezondheidscentra die beschadigd waren door de tropische storm Chalane en de cycloon Eloise.

In Nampula begon AZG samen te werken met het ministerie van Volksgezondheid om de preventieve en curatieve zorg voor vectoroverdraagbare en verwaarloosde tropische ziekten te verbeteren, evenals het toezicht op en de paraatheid voor noodsituaties zoals cholera-uitbraken en natuurrampen.

Nigeria

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

945.500
poliklinische consulten

348.100
gevallen van malaria
behandeld

116.800
mensen opgenomen in
het ziekenhuis

185.400
kinderen opgenomen
in poliklinische
voedselprogramma's

3.800
mensen behandeld voor
cholera

23.100
kinderen behandeld voor
mazelen

25.000
geboortes begeleid

12.200
individuele consulten
voor mentale
gezondheidszorg

36.900
kinderen opgenomen
in voedselprogramma's
met ziekenhuisopname

In Nigeria helpen we mensen die getroffen zijn door geweld en onttheemding en reageren we op verschillende gezondheidsproblemen, zoals ernstige ondervoeding en terugkerende ziekte-uitbraken.

Ondervoeding

In het noordoosten en noordwesten van Nigeria heeft een combinatie van factoren, waaronder toenemend geweld, onttheemding, hoge voedselprijzen, klimaatverandering en epidemieën, bijgedragen aan een ernstige gezondheids- en ondervoedingscrisis.

Als reactie op deze alarmerende situatie breidde Artsen Zonder Grenzen in 2022 zijn activiteiten uit en ging aan de slag in 32 poliklinische centra voor therapeutische voeding en 10 klinische centra voor therapeutische voeding in de staten Kano, Katsina, Kebbi, Sokoto en Zamfara in de noordwestelijke regio.

In de noordoostelijke regio was het aantal kinderen met ondervoeding dat tijdens de zomer bij ons project in Maiduguri, in de staat Borno, werd geregistreerd veel hoger dan we hadden verwacht. Daardoor waren we genooddaakt om onze bedden capaciteit te verdrievoudigen en onze interventie aan te passen aan een grootschalige noodsituatie. We hebben ook gereageerd op ondervoeding in andere staten, zoals Bauchi, door een noodhulpactie te starten in Toro.

Geweld en onttheemding

Noordoost-Nigeria

In het noordoosten van Nigeria, met name in Borno, zijn mensen al meer dan tien jaar het slachtoffer van gewapende conflicten tussen de regering en niet-statelijke gewapende groeperingen. In 2022 gingen de autoriteiten door met het sluiten van onttheemdenkampen in de hoofdstad Maiduguri, zodat er aan het eind van het jaar nog maar drie over waren in en rond de stad. De meeste onttheemden wonen nu in gastgemeenschappen en informele nederzettingen.

Onze teams gingen door met het bieden van levensreddende specialistische gezondheidszorg aan kinderen jonger dan 15 jaar in het kinderziekenhuis van Gwange, de enige faciliteit in het gebied waar kinderen gratis kunnen worden opgenomen.

AZG heeft de activiteiten in Gamboru/Ngala en Rann in mei opgeschort en in december het moeilijke besluit genomen om het project te beëindigen vanwege de onaanvaardbaar hoge risico's voor onze teams.

Noordwest-Nigeria

In 2022 nam het geweld tegen mensen in de noordwestelijke regio van Nigeria aanzienlijk toe. Gewapende groepen moorden, plunderen en ontvoeren regelmatig mensen voor losgeld, waardoor meer dan een miljoen mensen hun huizen ontvluchtten. Vanwege de onveiligheid moesten we in Anka, Zamfara, ons ziekenhuis met 130 bedden terugbrengen naar 40 bedden. Desondanks

Amaka Joseph, 35, speelt met haar zoontjes John en Jerry, 11 maanden oud, die herstellen van ondervoeding in Sokotao, Nigeria.
© KC NWAHALOR

bleven we medische zorg bieden in de stad, zowel aan de lokale bevolking als aan ontheemden. We werkten ook in twee ziekenhuizen en 10 algemene gezondheidszorginstellingen in Shinkafi en Zurmi om slachtoffers van geweld te verzorgen.

Centraal-Nigeria

Intercommunale conflicten tussen herders en boeren leidden tot nieuwe golven van ontheemding in de staat Benue. In 2022 leefden meer dan 443.000 mensen in erbarmelijke omstandigheden in informele kampen, met beperkte toegang tot gezondheidszorg, voedsel, water en sanitaire voorzieningen. Om de immense nood te lenigen, ondersteunden we slachtoffers van het geweld in onze algemene gezondheidszorgklinieken in de kampen van Mbawa en Ortese. In drie andere kampen runden we algemene gezondheidszorg op gemeenschapsniveau.

Seksueel en gendergerelateerd geweld

Een ander alarmerend gevolg van het geweld in sommige delen van het land is de toename van het aantal slachtoffers van seksueel geweld, waaronder onze kliniek in het Ortese-kamp in Benue. We voerden onze respons op om het grote aantal vrouwen dat naar de voorzieningen kwam te helpen. In Zamfara bieden we ook poliklinische consulten voor slachtoffers van seksueel en gendergerelateerd geweld.

Maternale zorg

Onze teams runnen de kraamafdeling en de neonatale afdeling van het Jahun General Hospital in de staat Jigawa en een kliniek voor de behandeling van vrouwen met obstetrische fistels, een aandoening die wordt veroorzaakt door beschadiging van het geboortekanaal tijdens langdurige of belemmerde bevalling. Ook ondersteunen we basisverloskunde in vier gezondheidscentra om complicaties tijdens de zwangerschap te verminderen.

In de deelstaat Kano blijven we twee algemene gezondheidszorgcentra en een kliniek voor de gezondheid van moeders en kinderen ondersteunen. Ondertussen zijn we in ons pas geopende project in Cross River begonnen met de ondersteuning van twee poliklinieken, algemene gezondheidszorg, verloskundige en neonatale basiszorg en

verwijzingssystemen voor nood- en levensreddende zorg. Training is een belangrijk element in onze activiteiten in deze staat. In 2022 hebben we trainingen gegeven aan gezondheidspersoneel over lassakoorts, voeding, laboratoriumvaardigheden en water en sanitaire voorzieningen.

Noma

In Sokoto ondersteunen we de behandeling van noma, een verwaarloosde ziekte die vooral jonge kinderen treft. Het begint met een infectie van het tandvlees die vervolgens het bot en weefsel van de wang en neus vernietigt. Als noma onbehandeld blijft, sterft 90% van de patiënten binnen enkele weken. Degenen die overleven, houden er ernstige misvormingen aan over. AZG biedt reconstructieve chirurgie, fysiotherapie, ondersteuning op het gebied van voeding en geestelijke gezondheid, en voert outreach-activiteiten uit voor de vroegtijdige opsporing van gevallen. Onze teams voeren ook een internationale campagne om noma op de lijst van verwaarloosde tropische ziekten van de WHO in 2023 te krijgen.

Uitbraken van ziekten

AZG-noodhulpteams werkten in 2022 samen met het ministerie van Volksgezondheid om de cholera-uitbraken in de staten Borno, Kano, Bauchi en Cross River onder controle te krijgen. Onze steun bestond onder andere uit het behandelen van besmette mensen, het ondersteunen van orale rehydratiepunten,

het lanceren van vaccinatie- en gezondheidsbevorderingscampagnes en het verbeteren van water- en sanitaire voorzieningen. In de staat Ebonyi is lassakoorts (een acute hemorragische ziekte) endemisch. In Abakaliki, in het Alex Ekwueme Federal Teaching Hospital, versterken we de medische capaciteit om de ziekte aan te pakken door het trainen van medisch personeel (voor vroegtijdige opsporing en doorverwijzing van gevallen) en casemanagement tijdens het hoogseizoen. We organiseren ook gemeenschapsactiviteiten om mensen bewust te maken van de symptomen van lassakoorts, de overdracht en het beperken van de risico's, en om het stigma rond de ziekte aan te pakken.

Respons op noodsituaties

AZG blijft voorbereid om te reageren op medische noodsituaties of uitbraken van ziekten in Nigeria. In 2022 startten onze noodhulpteams interventies in de staten Zamfara, Katsina, Bauchi, Borno, Kano en Ebony om te reageren op verschillende dringende behoeften, waaronder ondervoeding, lassakoorts en cholera. In de staat Kogi hebben we gezorgd voor veilig drinkwater, donaties van medicijnen en technische training over gezondheidszorgbeheer en waterzuivering voor het medisch personeel.

Oekraïne

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

90.800
poliklinische consulten

13.600
individuele consulten
voor mentale
gezondheidszorg

2.560
patiënten geëvacueerd
via de medische trein

Toen in Oekraïne een grootschalige oorlog uitbrak, heeft Artsen Zonder Grenzen de activiteiten opgeschaald om aan de vele behoeften op het gebied van gezondheidszorg te voldoen. Dat deden we door gezondheidszorgfaciliteiten te ondersteunen, mobiele klinieken te runnen en een speciaal ontworpen medische trein te exploiteren.

Na acht jaar van laag-intensief conflict in Oost-Oekraïne lanceerden Russische troepen op 24 februari 2022 een grootscheepse militaire aanval. Duizenden burgerslachtoffers vielen daarbij, en grote schade werd toegebracht aan de energie- en andere belangrijke infrastructuur, met name in het oosten, zuidoosten en noordoosten van het land. Veel huizen werden verwoest en openbare diensten, waaronder gezondheidszorg, water- en stroomvoorziening, werden ernstig verstoord.

Eind 2022 waren 6,5 miljoen mensen binnen Oekraïne ontheemd en waren er ongeveer acht miljoen naar het buitenland gevlucht.

Sinds 2014 verleent AZG gezondheidszorg, waaronder geestelijke gezondheidszorg, aan mensen die getroffen zijn door de vijandelijkheden in de regio's Donetsk en Luhansk. Onze teams in Bakhmut en Mariupol runden mobiele klinieken en voorzagen de faciliteiten van medicijnen en apparatuur. We boden ook levensreddende zorg aan tuberculosepatiënten

en ondersteunden de implementatie van een innovatief behandelingsschema voor tuberculose in Zhytomyr. Op 24 februari werden deze reguliere programma's opgeschort en/of geheroriënteerd om tegemoet te komen aan opkomende behoeften in Oekraïne en nabijgelegen landen.

In het begin van de oorlog hadden de ziekenhuizen dringend behoefte aan medische voorraden. We hebben bevoorradingslijnen opgezet naar gezondheidsinstellingen en ontheemden in Severodonetsk, de regio Luhansk, Mariupol, de regio Donetsk, de hoofdstad Kiev en Dnipro voor de levering van medicijnen, medisch materiaal en andere essentiële goederen.

Onze teams boden spoedeisende en chirurgische zorg aan patiënten na incidenten met veel gewonden en trauma's, met name in Apostolove en Konstantynivka. We hebben ook ziekenhuizen in het hele land ondersteund met donaties en training op het gebied van beheersing van massaslachtoffers, decontaminatiereactie in het geval van een chemische of biologische aanval, geestelijke gezondheidszorg en behandeling van seksueel en gendergerelateerd geweld. Daarnaast hebben we mobiele klinieken opgezet om tegemoet te komen aan de behoeften van ontheemden in Oekraïne en buurlanden zoals Polen, Moldavië, Hongarije, Roemenië, Rusland en Wit-Rusland, door medische en geestelijke gezondheidszorg te bieden bij grensovergangen. Terwijl

AZG-psycholoog Marina Popova verleent psychologische eerste hulp aan een vrouw die net met de bus is toegekomen in het opvangcentrum in Zaporizhzhia.
© MSF/Pau Miranda

de activiteiten in andere landen uiteindelijk werden stopgezet, gingen die in Rusland en Wit-Rusland het hele jaar door.

Mensen in oorlogsgebieden ondersteunen

In maart werd Mariupol belegerd en waren duizenden mensen, waaronder medewerkers van AZG, afgesloten van de wereld, zonder toegang tot water of voedsel. We riepen op tot een veilige doorgang voor burgers en doneerden een deel van onze overgebleven medische voorraden aan een eerstehulpafdeling in de eerste paar dagen. Toen het elektriciteits- en telefoonnetwerk uitvielen, konden we onze activiteiten niet voortzetten.

In april zijn we begonnen met een speciaal ontworpen medische trein om patiënten te evacueren uit gebieden bij de oostelijke frontlinies naar het westen van het land. De eerste doorverwijzing van de medische trein vervoerde negen patiënten die gewond waren geraakt in of nabij Mariupol van ziekenhuizen in Zaporizhzhia naar Lviv. We deden meer dan 80 doorverwijzingen, waaronder de evacuatie van bijna 80 kinderen uit een weeshuis in Zaporizhzhia en meer dan 200 neurologische en psychiatrische patiënten uit Kharkiv. We beheerden ook een verwijzingsstelsel voor ambulances in het oosten en zuiden van het land.

Toen Oekraïne in september het platteland van Kharkiv heroverde en in november dat van Kherson,

was AZG de eerste internationale medische organisatie die deze gebieden bereikte. In de buurt van de frontlinies en heroverde gebieden zorgden onze mobiele klinieken voor continuïteit in de zorg, met name voor ouderen en gehandicapten die maandenlang verstoken waren geweest van gezondheidszorg. Onze teams werkten samen met lokale vrijwilligers om de toegang tot basisgezondheidszorg en psychologische begeleiding te herstellen en hielpen bij de heropbouw van gezondheidszorgfaciliteiten door schade te herstellen en ze weer aan te sluiten op water en elektriciteit.

Inspelen op de gezondheidsbehoeften van oorlogsgewonden en ontheemden

Het hele jaar door hebben we gewerkt aan de continuïteit van de zorg voor ontheemden via mobiele klinieken in Dnipro, Zaporizhzhia en Vinnytsia, met speciale aandacht voor geestelijke gezondheidszorg en behandeling van chronische ziekten. In stabielere gebieden, zoals de westelijke regio's Ivano-Frankivsk en Zakarpattia, en in de centrale regio Kirovohrad, hielpen onze teams niet alleen met het runnen van mobiele klinieken, maar ook met het herstellen van medische voorzieningen en onderkomens en het herstellen van hun water- en sanitaire systemen. Ze organiseerden ook de distributie van brandhout en andere alternatieve energiebronnen voor ontheemden die op het platteland wonen.

Geestelijke gezondheid was een belangrijk punt van zorg, vooral onder kwetsbare groepen zoals kinderen en ouderen, en gezondheidswerkers. We boden geestelijke gezondheidszorg in opvanghuizen voor ontheemden en dorpen en in de nasleep van de strijd om Hostomel in april hielden we individuele en groepsbegeleidingssessies voor mensen die getraumatiseerd waren door de gevechten. AZG stond ook slachtoffers van marteling of seksueel en gendergerelateerd geweld bij.

De oorlog heeft geleid tot een grotere behoefte aan fysiotherapie en revalidatie voor oorlogsgewonden, van wie velen levensbedreigende verwondingen hebben. In samenwerking met het Oekraïense ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Volksgezondheid in Kiev en Vinnytsia bood AZG gespecialiseerde fysiotherapie en psychologische en psychiatrische behandeling aan in twee ziekenhuizen.

In 2022 was Oekraïne een extreem gevaarlijke plek voor burgers en gezondheidswerkers. Medewerkers van AZG waren rechtstreeks getuige van de schade die op 4 april werd aangericht door bommen op het oncologieziekenhuis in Mykolaiv en van de verwoestende gevolgen van aanvallen op meerdere gezondheidsvoorzieningen in de buurt van de frontlinies en heroverde gebieden in de regio's Kherson, Kharkiv, Mykolaiv en Donetsk.

België

BELANGRIJKSTE MEDISCHE CIJFERS

2.492
ambulante consultaties

433
mensen gevaccineerd
tegen difterie, kinkhoest,
tetanus en polio

2.102
consultaties voor
mentale gezondheid in
2022 voor in totaal 667
patiënten

147
klinische gevallen van
huiddiffentie werden
behandeld

39
slachtoffers van seksueel
geweld behandeld

**Vaccinatiecampagne
voor patiënten in Brussel,
december 2022.**
© MSF/Pierre Fromentin

De situatie van de migranten en asielzoekers in België heeft een kritiek punt bereikt in 2022. Meer dan 8.000 mensen, onder wie jonge kinderen, bleven zonder steun op straat staan.

De overheid is niet in staat om onderdak te bieden aan de mensen die bescherming zoeken. Daarom heeft Artsen Zonder Grenzen in oktober 2022 een tijdelijke medische kliniek opgezet tegenover het registratiecentrum van de dienst Vreemdelingenzaken. In de loop van drie maanden hebben 2.480 patiënten medische en psychologische steun gevraagd. 2.203 van hen werden als asielzoeker geregistreerd, zonder opvang.

Onze teams hebben aanzienlijk veel medische problemen vastgesteld die rechtstreeks verband houden met de slechte leefomstandigheden en het gebrek aan preventieve en curatieve gezondheidszorg.

Via de consultaties hebben we de eerste gevallen van difterie onder de migranten in België vastgesteld. Deze ziekte kan rechtstreeks gelinkt worden aan de precare leefomstandigheden, maar is makkelijk te voorkomen via vaccinatie. Daarom hebben onze teams een vaccinatiecampagne

opgestart als antwoord op het stijgende aantal gevallen van difterie bij de mensen die in kraakpanden en op straat leven. 91% van de gevaccineerde mensen (450) waren asielzoekers zonder opvang. Daarnaast behandelden we ook 607 voor schurft, 236 mensen met luchtweginfecties (26 vermoedelijke/bevestigde gevallen van tuberculose), en verwezen we 5 patiënten met hiv door, zodat ze hun antiretrovirale therapie konden hervatten.

In samenwerking met andere ngo's bleven we verder werken in ons humanitaire centrum in Brussel, waar we psychologische consultaties bieden. Wanneer patiënten meer gespecialiseerde zorg nodig hebben, verwijzen we hen door naar de psychologen in onze nabijgelegen kliniek voor mentale gezondheid.

De AZG-teams stellen een opvallende achteruitgang van de mentale gezondheid vast bij de asielzoekers die op straat leven. De voornaamste diagnoses zijn: psychotische stoornissen, posttraumatische stress en depressie. Het gevoel van onveiligheid en onzekerheid door het gebrek aan onderdak werkt dit alles nog extra in de hand. Dit kan zelfs leiden tot suicidale gedachten of pogingen tot zelfdoding.

Daarnaast hebben de AZG-teams de daklozen en migranten in kraakpanden en opvangcentra geholpen door medische consultaties, gezondheidsbevorderende activiteiten en activiteiten voor de preventie en controle van de infecties aan te bieden.

Onze aankoopcentrale in Neder-Over-Heembeek: MSF Supply

MSF Supply is de humanitaire aankoopcentrale van Artsen Zonder Grenzen. Ze staat in voor de aankoop en levering van medisch en logistiek materiaal en medicijnen voor humanitaire interventies.

MSF Supply beheert de aankoop en levering van materiaal en medicijnen in grote volumes. De logistieke centrale zorgt ervoor dat materiaal (medische goederen, generatoren, mechanische onderdelen, telecommunicatie-materiaal, ...) en medicijnen veilig aankomen op het terrein. Ze verzekert de kwaliteitswaarborg en zorgt voor de verpakking en de opslag. MSF Supply heeft ook een unieke expertise verworven in het samenstellen en voorbereiden van noodhulpkits.

De aankoopcentrale van Artsen Zonder Grenzen in Neder-Over-Heembeek, MSF Supply, is een coöperatieve vennootschap, opgericht in 1989, en één van de 4 humanitaire aankoopcentrales van AZG. De andere centra bevinden zich in Bordeaux, Amsterdam en Nairobi.

Het leeuwendeel van het werk van MSF Supply is voor het OCB (Operationeel Centrum in Brussel), maar ze werkt ook samen met de andere operationele centra van Artsen Zonder Grenzen. Andere ngo's of humanitaire organisaties doen eveneens beroep op de diensten van MSF Supply.

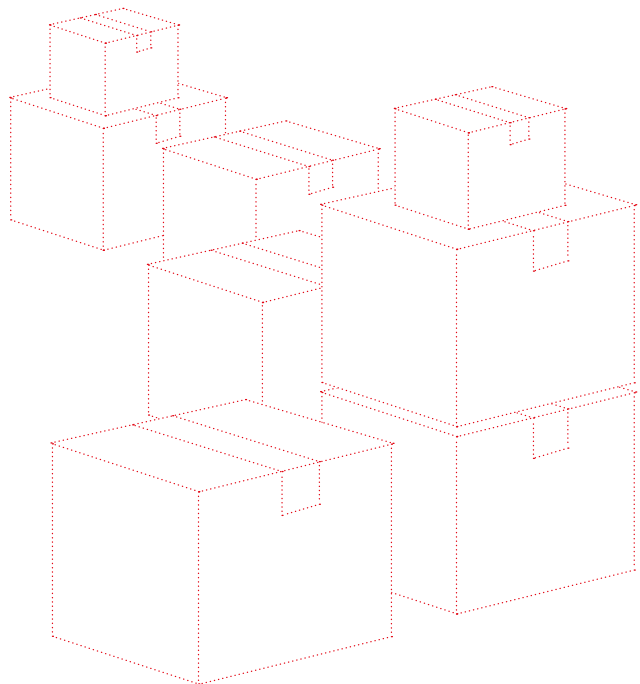
Cijfers voor 2022

Omzet	€ 85.809.759
Aantal geplaatste orders	21.190
Bestellingen van partners	92.090
Stockwaarde	€ 23.256.322
Opslagruimte	18.000 m ²
Leveringen	4.140 ton

Als u MSF Supply wenst te bezoeken, aarzel niet om contact met ons op te nemen via:

jan.van.steenbrugge@brussels.msf.org

0474/95 25 41

Onze medewerkers: het kloppend hart van AZG

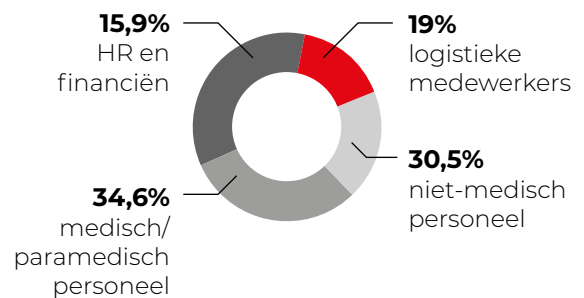
Geen Artsen Zonder Grenzen zonder de talrijke medewerkers die wereldwijd, internationaal maar grotendeels lokaal, geworven worden. Behalve medisch personeel werven we ook niet-medisch personeel: logistieke medewerkers, chauffeurs, culturele mediators, poortwachters, schoonmakers, fondsenwervers, boekhouders ... noem maar op.

De zes operationele centra van Artsen Zonder Grenzen werken samen met hun nationale afdelingen die onder andere instaan voor het werven van personeel. Zo maakt Artsen Zonder Grenzen België deel uit van het Operationeel Centrum in Brussel (OCB), net zoals oa. Italië, Luxemburg, Zuid-Afrika, en werden in 2022 totaal 97 medewerkers via AZG België geworven. Gedurende het hele jaar zijn die afdelingen van AZG op zoek naar geschikt personeel in functie van medische hulpverlening op het terrein.

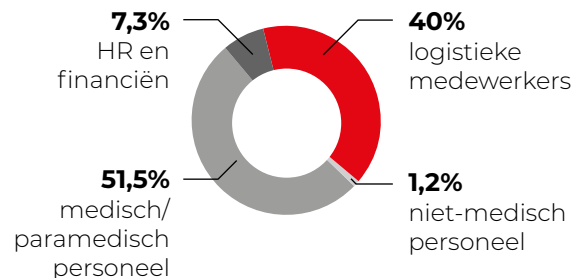
Wij zoeken medewerkers die niet alleen zeer gespecialiseerd zijn in hun vakgebied, maar ook een gedegen managementervaring hebben. De ambitie van Artsen Zonder Grenzen is om een gediversifieerd en mobiel personeelsbestand aan te werven. In 2022 werkten vanuit het OCB 9.299 voltijdse equivalente (FTE) lokale en nationale medewerkers op het terrein. 843 internationale medewerkers vervoegden hen.

OCB kon in 2022 in totaal aanwerven (FTE):

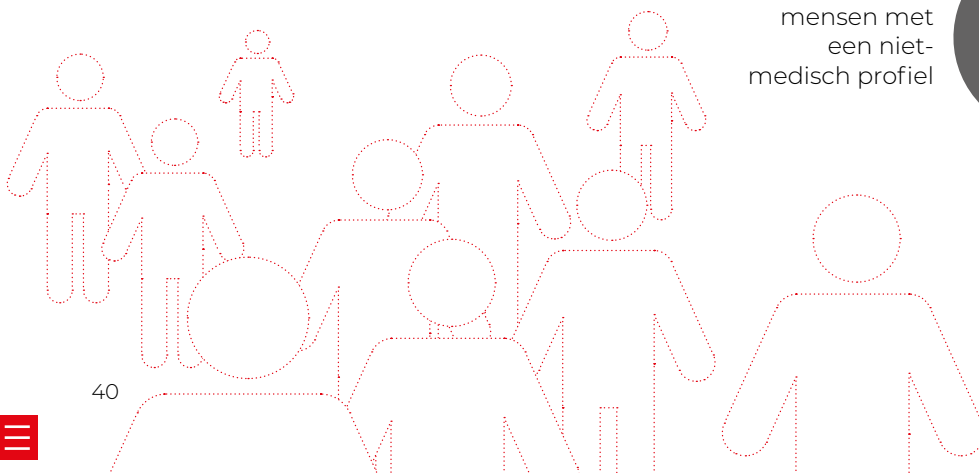
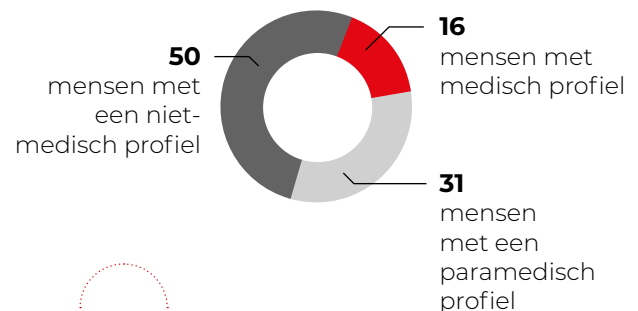
Internationaal 8,7% (843)

Lokaal/nationaal 91,3% (9.299)

Artsen Zonder Grenzen België wierf in 2022 97 medewerkers aan:

Enkele medewerkers aan het woord

Maité Vanneste is spoedarts in Roeselare. Ze vertrok vorig jaar voor de eerste keer met Artsen Zonder Grenzen naar Bangassou, in de Centraal-Afrikaanse Republiek.

“Het ziekenhuis in Bangassou is quasi het enige in een straal van drie dagen rijden. We werken er op de spoedafdeling, intensieve zorg, het operatiekwartier en de materniteit.”

“Welke patiënten we op de intensieve zorg opnamen? Veel

slachtoffers van slangenbeten, mensen met brandwonden, verkeersslachtoffers, oudere mensen met onderliggende aandoeningen... Maar het merendeel van de patiënten waren kinderen onder de vijf jaar. De meeste van die kindjes zijn ondervoed en hebben malaria, vaak nog met bijkomende complicaties als een longontsteking of tuberculose.”

“Bij ondervoeding is het immuunsysteem zodanig verzwakt dat de minste infectie plots heel dodelijk kan worden. Die kindjes zitten dus in een cyclus: zolang ze ondervoed zijn, zullen ze blijven ziek worden. Daarom hebben we in ons project standaard voedingszorg geïntegreerd: we behandelen niet enkel hun symptomen van malaria, longontsteking, diarree ... tegelijkertijd behandelen we hen met therapeutische voeding én ontslaan we genezen patiënten steeds met een voedingspakket.”

Stella Mwikali (Kenia) is vluchtcoördinatrice voor AZG. Ze helpt mee om de medische zorg in afgelegen, moeilijk bereikbare gebieden te krijgen.

“Ik wou heel graag voor een organisatie werken die zich inzet om het leven van de mensen te verbeteren. In 2019 solliciteerde ik en in juni dat jaar werd ik lid van het team. Ik voerde al vier opdrachten als vluchtcoördinatrice uit in Zuid-Soedan en de Democratische Republiek Congo. Momenteel werk ik in Old Fangak (Zuid-Soedan), een stad aan een rivier waar geen wegen of auto's zijn, alleen boten en een landingsbaan.”

“We treden op bij epidemieën, voeren vaccinatiecampagnes, beheren gespecialiseerde diensten voor moeder- en kindzorg en bieden primaire gezondheidszorg aan de gemeenschap. Voor al die activiteiten is de inzet van vliegtuigen essentieel. Het wegtransport is sterk belemmerd door de gebrekkige infrastructuur, de onveilige situaties en de seizoensoverstromingen.”

“Ondanks de uitdagingen beleef ik op mijn werk talloze onvergetelijke momenten. Zoals die keer toen ik een vlucht moest regelen om een zwangere vrouw met obstructie tijdens de bevalling naar het AZG-ziekenhuis van Agok over te brengen. Of toen ik een patiëntje naar zijn familie mocht terugbrengen. De vreugde op het gezicht van de mensen die we helpen en hun familie ... Dat is wat me drijft.”

Onze contactgegevens

Algemeen adres

Artsen Zonder Grenzen
Gewijde-Boomstraat 46, 1050 Brussel

Schenkersdienst

Miek Monsieur
02/474 74 77
schenkers@azg.be

Legaten & Filantropie

Jan Van Steenbrugge
0474/95 25 41
jan.van.steenbrugge@brussels.msf.org

Bedrijven

Iris Provoost
0476/97 37 93
iris.provoost@brussels.msf.org

Recruteringsdienst

Louise Gautier
02/474 77 67
recruitment@brussels.msf.org

Drukwerk

Actigroup

Papier

Binnenwerk: 90 gram
Omslag: 170 gram

FSC is een label voor papier uit
duurzaam beheerde bossen.

Vormgeving

Sven Cools

Brussel, juli 2023

Pers

Steven De Bondt
0475/40 60 76
steven.de.bondt@brussels.msf.org

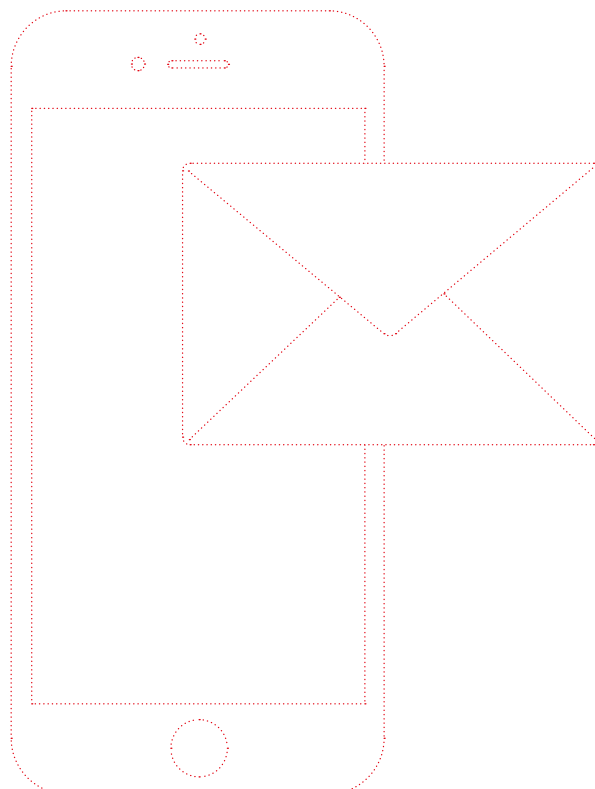
Evenementen

Marie Pitz
02/474 74 81
marie.pitz@brussels.msf.org

Sociale media

- f** Facebook: Artsen Zonder Grenzen (België)
- t** Twitter: @azgbelgie
- in** LinkedIn: Médecins Sans Frontières Belgium
- i** Instagram: @azgbelgie

 WWW.AZG.BE

Een gezondheidsvoorlichter van
AZG aan de slag in een kamp
in Bentiu, Zuid-Soedan, tijdens
een vaccinatiecampagne tegen
hepatitis E.
© Peter Caton

Jaarrapport 2022

Artsen Zonder Grenzen België

VAN HARTE DANK VOOR UW STEUN!

Samen werken we aan
een betere wereld met
meer solidariteit.

Gewijde-Boomstraat 46
1050 Brussel, België
→ www.azg.be

